

PETRONIS PETRAS

Karo laivyno inžinierius, Lietuvos karo aviacijos kūrėjas, majoras **Petras Petronis** gimė 1887 12 01 Žadeikiuose. Iki baudžios panaikinimo jo tėvas ėjo lažą Tiškevičiams priklausiusiame Marisinavos dvare, netoli nuo Žadeikių. Už tėvo skolą išvežė berniuką atidirbti į Krymą ir įdarbino sodininku pas dvarininką Serebriakovą. Po pusantrų metų išvyko į Sevastopolio miestą ir įsidarbino laivų statykloje, mokėsi vakariniuose laivų mechanikų kursuose. 1911 m. buvo pašauktas tarnauti į Rusijos karinį jūrų laivyną, tarnybą atliko Kronštade. Mokėsi Imperatoriaus Petro I karinėje jūrų inžinierių mokykloje, 1916 m. gavo karinio jūrų specialisto diplomą ir praporščiko laipsnį. Šioje mokykloje tarnavo dėstytoju, gavo štabo kapitono laipsnį.

1918 m. grįžo į Lietuvą ir stjo savanoriu Lietuvos kariuomenėje. Tais pačiais metais paskirtas atstovu Molėtų apskrityje tvarkyti valdymą ir apsaugą, trumpai tarnavo Vilniaus komendantūroje. Nuo 1919 m. Lietuvos kariuomenės inžinerijos kuopos karininkas, aviacijos dalies vadas. Daug pastangų skyrė Karo aviacijos mokyklai įsteigti. Dalyvavo kovose su bolševikais užimant Ukmergę, Panevėžį, bombarduodamas Uteną nukrito degančiu lėktuvu. 1919 10 26 perkeltas į Generalinį kariuomenės štabą, majoras. 1921 05 29 paskirtas Karo technikos valdybos Susisieikimo skyriaus viršininku. Išleistas į atsargą 1927 m. gyveno Molėtų valsčiaus Rašos dvare, ūkininkavo, prekiaavo mišku. Vėliau gyveno Giedraičių valsčiaus Aleksandriškių dvare. Prasidėjus antrajai sovietinei okupacijai, slapstėsi. 1950 m. suimtas Kuktiškių valsčiuje įrengtame bunkeryje. Mirė 1950 07 15 Švenčionių kalėjime.

P. Petronis buvo geras specialistas, savo srities žinovas, daug ko gyvenime pasiekęs per atkaklų darbą. Turėdamas tvirtą ekonominį pagrindą, jis sėkmingai pasireiškė ir kaip verslininkas. Tardymo protokole užfiksuoti P. Petronio pasakyti žodžiai: „Kaip lietuvis nacionalistas, būdamas Aleksandriškių dvaro savininkas, aš draudžiau savo lenkų tautybės samdiniams kalbėti jų gimtąja kalba ir leidau kalbėti tik lietuviškai. Dėl šios priežasties mano samdiniai lenkai man reikšdavo nepasitenkinimą“. Rusijos kariuomenėje apdovanotas Šv. Stanislovo 3-iojo laipsnio ordinu, Šv. Onos 3-iojo laipsnio ordinu, 4-ojo laipsnio ordinu „Už narsumą“, Romanovų dinastijos viešpatavimo 300 metų jubiliejiniu medaliu. Už tarnybą Lietuvos kariuomenėje apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinu (1928), Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio medaliu (1929).